https://doi.org/10.33004/reumatizam-supp-73-1-21

Povezanost kognitivne funkcije s krutošću krvnih žila i perifernom cirkulacijom u bolesnika sa sistemskom sklerozom

Association of Cognitive Function with Arterial Stiffness and Peripheral Circulation in Patients with Systemic Sclerosis

Mislav Radić [1,2], Hana Đogaš [3], Petra Šimac Prižmić [1], Josipa Radić [2,4], Tina Bečić [5], Andrea Gelemanović [6], Dijana Perković [1,2]

[1]*Klinika za unutarnje bolesti, Zavod za reumatologiju, alergologiju i kliničku imunologiju, Centar izvrsnosti za sistemsku sklerozu u Hrvatskoj, Klinički bolnički centar Split, 21000 Split, Hrvatska*
[2]*Medicinski fakultet, Sveučilište u Splitu, 21000 Split, Hrvatska*
[3]*Klinika za neurologiju, Klinički bolnički centar Split, 21000 Split, Hrvatska*
[4]*Klinika za unutarnje bolesti, Zavod za nefrologiju, dijalizu i arterijsku hipertenziju, Klinički bolnički centar Split, 21000 Split, Hrvatska*
[5]*Klinika za bolesti srca i krvnih žila, Klinički bolnički centar Split, 21000 Split, Hrvatska*
[6]*Mediteranski institut za istraživanje života, Sveučilište u Splitu, Split, Hrvatska*

Uvod: Sistemska skleroza (SSc) je karakterizirana generaliziranom vaskulopatijom koja, osim mikrocirkulacije, zahvaća srednje i velike arterije. Dosadašnja istraživanja opisuju kognitivne teškoće, cerebralnu hipoperfuziju i mikrovaskularne promjene mozga kod bolesnika sa SSc, dok su u recentnim studijama istaknuta i moguća uloga kardiovaskularnih čimbenika u kognitivnom funkcioniranju. Međutim, povezanost vaskularnih pokazatelja s kognitivnim statusom u SSc još uvijek nije dovoljno istražena.
Ispitanici i metode: U presječnu studiju uključeno je 50 bolesnika sa SSc, od kojih je 47 žena (94%), prosječne dobi 57,4 ± 12,4 godine. Kognitivni status procijenjen je koristeći „Montreal Cognitive Assessment" (MoCA) test, a vaskularni status koristeći MESI mjerni uređaj, koji je mjerio karotidno-femoralni (cfPWV) i brahijalno-gležanjsku brzinu pulsnog vala (baPWV), mjere krutosti krvnih žila te obostrano izmjerenim gležanjsko-nadlaktičnim indeksom (ABI) i palčano-nadlaktičnim indeksom (TBI), mjere zahvaćenosti velikih i srednjih arterija. Dob i duljina trajanja bolesti prikupili su se pregledom medicinske dokumentacije. Za izračun korelacije ukupnih MoCArezultata s mjerenim parametrima korištena je Spearmanova korelacija, a korelacija korigirana za dob ispitana je Pearsonovom parcijalnom korelacijom.
Rezultati: Medijan ukupnog rezultata na MoCAtestu iznosio je 27 (interkvartilni raspon 24,25–28), a 16/50 (32,0 %) bolesnika imalo je rezultat <26. Ukupni rezultat na MoCAtestu negativno je korelirao s cfPWV-om (n=48; ρ=-0,330; p=0,022) i baPWV-om (n=48; ρ=-0,321; p=0,026). Nakon prilagodbe za dob te povezanosti više nisu bile značajne (cfPWV: ρ=-0,034; p=0,819; baPWV: ρ=0,006; p=0,966). Nije utvrđena statistički značajna povezanost rezultata na MoCAtestu s trajanjem bolesti, lijevim ili desnim TBI-jem ni ABI-jem (p>0,05).
Zaključak: U ispitivanoj skupini 32 % ispitanika imalo je značajno snižen rezultat na MoCAtestu što upućuje na izraženu pojavnost kognitivne disfunkcije u SSc bolesnika. Niži ukupni MoCArezultat korelirao je s većom centralnom i perifernom krutošću krvnih žila, ali povezanost nije bila značajna nakon prilagodbe za dob. Prikazani rezultati upućuju na značajan doprinos dobi kao prethodno potvrđenog rizičnog čimbenika, ali daljnji utjecaj vaskularnih čimbenika i doprinos same bolesti je potrebno ispitati većim longitudinalnim studijama.

Ključne riječi: sistemska skleroza, kognitivna funkcija, MoCA, arterijska krutost
Keywords: systemic sclerosis, cognitive function, MoCA, arterial stiffness
E-mail adresa prezentirajućeg autora: mislavradic@gmail.com
Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa